

[1986, před 23. říjnem]¹ – Sdělení VONS č. 576 „Podrobnosti k počínajícímu procesu s F. Adamíkem“ o případu Františka Adamíka obžalovaného z přípravy trestného činu podvracení republiky.

Obdrželi jsme podrobnou dokumentaci, potvrzující naše předběžné informace ze sdělení č. 575:² hlavní líčení v trestní věci proti Františku Adamíkovi má probíhat před Krajským soudem v Ostravě ve dnech 23. a 24. 10. 1986 v 8.30 hod., místnost č. 154 III a krajský prokurátor JUDr. František Gottvald ho vskutku žaluje z přípravy k trestnému činu podvracení republiky (§ 7/1 k § 98/1, 2b tr. z.). Předsedou senátu má být JUDr. Josef Richter. Současně upřesňujeme, že F. Adamík nebyl zřejmě nikdy stíhán pro trestný čin pobuřování (jak jsme mylně uvedli ve sdělení č. 552)³, neboť ke změně kvalifikace trestného činu z „maření dozoru státu nad církvemi a náboženskými společnostmi“⁴ na „přípravu k podvracení republiky ve větším rozsahu“ došlo již 7. 4. 1986.⁵

Údajná trestná činnost F. Adamíka měla spočívat v tom, že rozmnožil nebo se připravoval rozmnožit větší počet literatury převážně náboženského charakteru, čímž podle obžaloby vytvářel podmínky k tomu, „aby z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky prováděl podvratnou činnost proti jejím mezinárodním zájmům“.⁶ Ve věcném posuzování se obžaloba opírá o odborné vyjádření PhDr. Stanislava Hubíka, CSc. z Ústavu pro výzkum společenského vědomí a vědeckého ateismu v Brně.⁷ Tento odborník měl posoudit celkem 47 textů, které složitě rozděljuje od náboženských přes náboženské s politickým komentářem až po politické s církevní a náboženskou tematikou, od nezávadných přes závadné bez vhodné interpretace až po zjevně závadné. Jen čtyři tituly označuje za čistě politické: Havlovu Politiku a svědomí (Oficiální řeč při přebírání čestného doktorátu univerzity v Toulouse, za níž autor pochopitelně nebyl čs. úřady nijak postížen), Solženicynovu morální esej Nežít se lží, úvahu Ještě k české povaze (jejíž obsah nám není znám) a studii Dějiny

KSČ do roku 1945, tedy do doby před obnovením republiky, která má být materiálem tímto údajně podvracena.

Již řada věcných nesmyslů, např. označení A. Solženicyna za signatáře Charty 77 či textu Nacismus a katolická církev za dokument Charty 77, nepřispívá k věrohodnosti dalších tvrzení obžaloby. K doložení logické úrovně obžaloby (v daném případě je třeba dokázat pohnutku nepřátelství vůči zřízení) ocitujeme její obšírnější pasáž: „Nepravdivě poukazují na útlak věřících v SSSR a dalších socialistických státech, přičemž v kontextu zdůvodňují odvislost naší církevní politiky od církevní politiky v SSSR, čímž napadají a zpochybňují základní principy spojenectví se Sovětským svazem, z čehož lze jednoznačně odvodit, že obviněný vyvíjel inkriminovanou činnost vědomě z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení.“⁸

Chatrnost dosavadního vyšetřování, během něhož se nepodařilo prokázat ani rozšiřování uvedených textů, ani spoluúčast dalších osob, zakrývá obžaloba silnými slovy na adresu F. Adamíka, přičemž paradoxně buduje celý popis skutku na jeho výpovědi, kterou současně označuje za, citujeme, „účelovou a krajně nepravděpodobnou“. Současně upozorňujeme, že podle čs. zákonů je soud oprávněn posuzovat pouze žalované skutky (v daném případě měly být spáchány od července do listopadu 1985) a že tedy veškeré spekulace obžaloby (zabírající její značnou část) o tom, jak si F. Adamík počínal před červencem 1985, jsou právně bezpředmětné.

Obžalobě lze vytknout nejen nerespektování přijatých mezinárodních závazků a zákonů Československé socialistické republiky. Mnohonásobně porušuje základní normy právního cítění a je navíc prostě urážkou zdravého rozumu. Ať již proces dopadne jakkoliv, pouhý fakt, že soud takovou obžalobu nevrátil k přepracování, svědčí o těžkém úpadku čs. justice.

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 12, s. 6–7.

POZNÁMKY

- ¹ Datace byla stanovena podle data ohlášeného přelíčení u Krajského soudu v Ostravě.
- ² Dokument č. 578. K případu Františka Adamíka viz dále sdělení VONS č. 491, 552, 578, 589, 603, 613, 629, 647 a 655, dokumenty č. 494, 555, 581, 592, 606, 616, 632, 650 a 658.
- ³ Dokument č. 555.
- ⁴ Správně maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi.
- ⁵ V soudním spisu k Adamíkovu případu se dochovalo pouze usnesení krajského prokurátora v Ostravě JUDr. Františka Gottvalda ze 7. 4. 1986 o odnětí kauzy F. Adamíka oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Přerov a jejím přikázání odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava, které je zdůvodněno tím, že z výsledků vyšetřování bylo zřejmé, že se F. Adamík „*dopustil také dalších trestných činů a to pobuřování a hanobení státu světové socialistické soustavy a jejího představitele*“. KS v Ostravě, soudní spis k případu Františka Adamíka, spis. zn. 1 T 1/86.
- ⁶ Citace přesně zní: „[...] *aby z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky prováděl podvratnou činnost proti jejímu společenskému a státnímu zřízení a jejím mezinárodním zájmům*“. Tamtéž, obžaloba F. Adamíka krajským prokurátorem v Ostravě JUDr. Františkem Gottvaldem z 20. 8. 1986.
- ⁷ Odborné vyjádření k zabaveným textům PhDr. Hubíka ze 3. 3. 1986 je uloženo in: KS v Ostravě, soudní spis k případu Františka Adamíka, spis. zn. 1 T 1/86; též LP, Sb. VONS, inv. č. 21, sign. I/2, kart. 13.
- ⁸ Okresní soud v Ostravě, soudní spis k případu Františka Adamíka, spis. zn. 1 T 1/86, obžaloba F. Adamíka krajským prokurátorem v Ostravě JUDr. Františkem Gottvaldem z 20. 8. 1986.